

*Indlæg til Viborg Stifts Folkeblad
af*

bragt den 17. august 2012

*Flemming Gundersen og Karsten Lollesgaard
Medlemmer af bestyrelsen for Enhedslisten i Viborg.*

Kommunen skal overtage Viborg Fjernvarme

Fyringssæsonen står for døren. Det samme gør opgøret efter Viborg Fjernvarmes fejlslagne geotermiprojekt.

Vi savner byrådspartiernes opfattelse af sagens forløb, og deres bud på hvilke konsekvenser, den skal have for kommunens fremtidige varme- og energiforsyning. Her er Enhedslistens bidrag.

Det står efterhånden ganske klart, at Viborg Fjernvarmes ledelse af geotermiprojektet ved Kvols har været forceret, fuld af fejl både teknisk og juridisk, og alt for optimistisk med hensyn til økonomien. Selskabet har ikke haft den nødvendige kompetence og styrke til at stå for et så stort og risikofyldt projekt.

Efter projektets økonomiske sammenbrud trådte Viborg Kommune som bekendt ind som leder af projektet. Ifølge borgmester Søren Pape Poulsen og andre byrådspolitikere var det for at redde varmeaftagerne imod boreprojektets fallit.

Efterfølgende er spørgsmålet, om byrådet med sin redningsaktion ikke blot har gjort ondt værre ved at videreføre borearbejdet på et kaotisk grundlag – og vel at mærke på varmemeforbrugernes regning. Det er uacceptabelt for os varmeaftagere, at vi skal betale først for fjernvarmebestyrelsens gældsætning ud over den ramme, som blev godkendt på Viborg Fjernvarmes generalforsamling i 2008, og dernæst for udgifterne til det borearbejde, som kommunen efterfølgende stod for. Måske havde det været bedre med en fallit, så banker, boreselskaber og rådgivningsfirmaer måtte betale deres bidrag til boet.

Det har været alt for nemt for kommunen at skyde skylden for det kuldsejlede projekt på Viborg Fjernvarme og de andre fjernvarmeselskaber, som har deltaget i projektet. Kommunen har hele vejen igennem været velorienteret om projektets forløb – om ikke andet så igennem de tilladelser og godkendelser i form af zonetilladelser, VVM-screening m.v., som kommunen har leveret. Desuden har det kommunale forsyningselskab Energi Viborg deltaget i projektets styregruppe.

Hvorfor har kommunen ikke fra starten forlangt, at geotermiprojektet skulle køre i kommunalt regi og med rådgivning, tilskud og garantier fra staten i lighed med andre forsøg med grøn energi? Hvorfor har kommunen ikke fastholdt den tidlige aftalte arbejdsdeling mellem fjernvarmeselskaberne og kommunen, hvor kommunen står for varmeproduktionen, og selskaberne alene for distributionen? Hvorfor har kommunen ikke skredet ind så snart man kunne se, at projektet ville overskride de godkendte økonomiske rammer?

I stedet har kommunen ladet Viborg Fjernvarme ”gå planken ud”, så et grundlæggende sympatisk projekt for udnyttelse af grøn energi nu er endt i fiasko, og varmeaftagerne måske pådattes en kæmpegæld.

Efter Enhedslistens opfattelse er den katastrofale situation i høj grad et resultat af kommunens passivitet. Derfor må kommunen også påtage sig ansvaret for at få ryddet op i sagen. Det drejer sig blandt andet om at få gennemført en neutral juridisk vurdering af den økonomiske byrdefordeling, så det ikke bliver varmeaftagerne, som økonomisk bliver sorteper.

Vi vil gerne i Enhedslisten medvirke til, at debatten efterfølgende bliver rettet mod bæredygtige og langsigtede løsninger af kommunens energi- og varmforsyning.

Et positivt træk i situationen er, at den har vist en bred opbakning til at udnytte de muligheder for geotermi, som findes i kommunens undergrund. Vi må derfor stille krav til byrådet om at lave en køreplan for at genstarte projektet. Selvfølgelig med teknisk og økonomisk bistand fra staten, og i samarbejde med andre kommuner med tilsvarende muligheder.

Det er en oplagt opgave for vores lokalt valgte folketingsmedlemmer at bidrage til det. Vi vil i hvert fald i Enhedslisten prøve at gøre vores indflydelse i Folketinget gældende.

Der er for tiden mange nye former for energiforsyning i spil. Ud over geotermien er der blandt andet projektet for et stort affaldsforbrændingsanlæg i Kjellerup og forskellige former for biogasanlæg. Både affaldsforbrændingsanlægget og geotermiprojektet har kommunen vist sig ude af stand til at håndtere på fornuftig og gennemskuelig vis.

Situationen kalder på en velkoordineret og visionær energi- og varmeplanlægning, og på en oprustning af forvaltningens kompetence til at håndtere dette vigtige område.

Mere konkret bør byrådet også tage fornyet stilling til ejerskabet af Viborg Fjernvarme.

Viborg Fjernvarmes status som selvstændigt andelsselskab er historisk bestemt, og har især efter kommunens overtagelse af selve varmeproduktionen og hovedtransmissionsnettet i 90'erne mistet betydning.

Viborg Fjernvarmes virksomhed styres jo i store træk af kommunen gennem fastlæggelse af forsyningsområder, tilslutningspligt, godkendelsesbeføjelser, kautioner, m.v.

Adskillelsen af varmeproduktion og – distribution giver omkostninger til koordinering, målerudstyr, mellemafregninger m.v.

En samling af de forskellige forsyningstjenester (vand, varme, el, kloakering, renovation, stier og veje) kan til gengæld give praktiske og økonomiske fordele i forbindelse med service over for forbrugerne, koordinering af anlægsarbejder samt måling og afregning af forbrug m.v.

Varmedistributionen bør efter Enhedslistens opfattelse i lighed med den øvrige basale infrastruktur og forsyningsvirksomhed varetages af kommunen. Det skal være kommunens opgave at sikre borgerne og virksomhederne en robust og billig forsyning med disse fælles og livsnødvendige goder.

Det forudsætter selvfølgelig, at kommunen vier opgaven en større opmærksomhed end hidtil. Den skal udføres med langt større åbenhed end der hidtil har været omkring Energi Viborgs virksomhed. Det kan et brugerråd til varetagelse af forbrugernes indsigter og interesser kan være med til at sikre.

For en kommunal overtagelse taler desuden, at det til trods for mange års forsøg ikke er lykkedes at få ændret vedtægterne i Viborg Fjernvarme, så de sikrer de almindelige varmeaftageres indflydelse. Det er stadig de store ejendomsbesiddere og boligselskaber, som dominerer selskabet, og ikke de beboere, der betaler varmeregningen.

En kommunal overtagelse af Viborg Fjernvarme vil desuden være i overensstemmelse med den gamle og stadig gældende overenskomst mellem selskabet og kommunen. Ifølge den har kommunen ret til hvert 5. år og i tilfælde af selskabets fallit at overtage Viborg Fjernvarme.

Sidst en kommunal overtagelse blev drøftet tilbage i slutningen af 1990'erne var der faktisk et flertal i byrådet for en kommunal overtagelse. Venstre nedlagde imidlertid veto med baggrund i en konstitueringsaftale med Socialdemokraterne.

Hvad mener partierne i dag?